

Svensgården

Den 11/4 1996 donerade Djäken Axel Andersson sin fädernegård, Svensgården, till Sågmyrabygdens Vänner, att användas till bygdens bästa.

Djäken Axel Andersson, född den 31/12 1907, bodde på Svensgården ända till hösten 1994.

Gården har anor sedan 1600-talet. Det är en fyrkantbyggd nordsvensk gård. Den består av en enkelstuga med rödfärgad brädfodring och farstukvist. Trösklada, bod, lider, lada med loft, stall, utedass och vedbod. I slutningen ovanför gården ligger en liten hölada och i svängen nedanför vägen ligger en rödmålad lada. Uthusbyggnaderna är alla uppförda av gränat liggtimmer.

Tre byggnader, som tidigare ingick i gårdsfyrkanten, är numera flyttade: en port med bod, en ladugård, en enkelstuga. Dessutom fanns en hävstång att pumpa upp vatten med.

Djäken Axel eller Svens Axel var son till Djäken Karin eller Svens Karin Andersson. Under sitt yrkesverksamma liv arbetade Axel vid Tidstrands yllefabrik i Sågmyra, han arbetade i skogen, plockade bär och odlade i sin trädgård.

Han hade många fritidsintressen, han var en duktig skytt, och deltog med framgång i många skyttetävlingar. Han var intresserad av att teckna och måla, och även av fotografering. Han var mycket djur- och naturintresserad.

När Axel var liten bodde det sju personer på Svensgården: Förutom Axel och hans mor Karin, hans moster Anna och hennes dotter Maria, morbror Anders, morfar Djäken Anders Andersson, mormor Svens Anna Persdotter. Fram till 1909 bodde även Svens Per Persson, en bror till Axels mormor, i gamla stugan.

- Det var sängar och liggplatser överallt, men sams var vi i alla fall, säger Axel.

De lagade maten i den öppna spisen och den bestod mest av sill, potatis, fläsk och gröt.

De hade djur på gården: en gris, två kor, en häst och en get.

När Axel var 14 år fick han börja i fabriken som lappare. 16 öre i timmen hade han till att börja med. Så småningom fick han börja karda.

Den röda stugan är byggd 1820. Den är byggd i timmer och senare panelklädd.

Förmodligen har det stått boningshus här tidigare. Då bodde här, troligtvis, Svens Per Bengtsson, född 2/5 1778, gift den 15/7 1810 med Gop Anna Persdotter, född 26/3 1783.

Därefter kom Svens Per Persson, född 26/5 1811, gift 1838 med Pros Anna Persdotter, född 1/7 1812. De följdes av Svens Anna Persdotter, född 12/3 1843, gift 1874 med Djäken Anders Andersson, född 14/11 1841.

Axels mormor, Svens Anna Persdotter, dog 1915, och Axels morfar Djäken Anders Andersson, dog år 1923. Då blev det dags att dela upp gården. Axels mor, Karin, och Axel, kom att bo kvar på gården.

Axels moster, Svens Anna, och hennes dotter, byggde en stuga ca 300 m västerut, och morbror Anders byggde sin stuga på sluttningen nedanför Svens Anna.

Karin och Axel reparerade sin stuga år 1931. De lät sätta in en vedspis, Huskvarna nr 26. Det målades och tapetserades. Kalles Erik och Dunder Per hette två av hantverkarna. Ludvig Nordahl var målaren.

Tegel lades på taket, elljus drogs in, och det blev även elljus på farstukvisten.

År 1937 reparerades kammaren: nytt golv, tapeter och målning.

År 1958 byttes hinkställningen ut mot en pump. 1961, 1967 och 1976 rödfärgades stugan.

Den 22/8 1962 kom Axels mor på lasarettet och den 4/9 samma år dog hon.

År 1965 var det målning i köket.

Den 2/7 1969 skaffades nytt brännjärn till spisen.

Den 4/8 1969 blev det ny väg bakom stugan.

Bakom gården ligger odlad mark, som brukats av de boende på gården i hundratals år. Ängarna brukar kallas för "Svens Flata". Där pågår nu ett EU-projekt "Blomsterängar på Svens Flata", biologisk mångfald. Drömmen och syftet är, att ängarna ska få fortsätta att vara "Blomsterängar". Då måste markerna skötas på visst sätt. Gräset, höet, ska slås sent på sommaren, då växterna har blommat färdigt. Det ska ske genom lieslätter, d v s utföras med ett skärande redskap. Höet ska räfsas ihop mycket noga, hässjas och sedan köras bort.

Vid växtinventeringen sommaren 1997 fanns det 50 olika arter. När ängarna sköts på "gammaldags" vis, kommer säkert artrikedomen att öka.

Sågmyra Hembygdsförening

Sågmyra Hembygdsmuseum
Tidstrandsvägen 3
790 22 Sågmyra

ÖPPET HELA ÅRET
lördag & söndag 13 - 16

(VECKA 26 - 32)
(alla dagar kl 13 - 16)

Övrig tid och guidning efter
överenskommelse.

070-58 593 99

www.sagmyra.se

Svensgård

Sågmyra Hembygdsgård